

Förbandsbesöksrapport

Norrbottens regemente (I 19)

26 oktober 2022

Pliktrådet

Enligt förordning 2017:1249 utgör Pliktrådet det centrala medinflytandeorganet för totalförsvarspiktiga under grundutbildning. Pliktrådet, som består av fem före detta värnpliktiga väljs på den årliga Värnpliktskongressen, företräder samtliga värnpliktiga och bedriver intresse- och rättighetsbevakning för deras räkning. Förbandsbesök är en viktig del i Pliktrådets löpande verksamhet.

Rapporten

I rapporten redovisas de intryck som gavs vid besöket. Den belyser såväl brister och utmaningar som det som fungerar väl och annat som bidrar till positiv utveckling på förbandet. Genom detta uppmuntrar vi även andra förband att ta efter goda exempel och gemensamt arbeta för att utveckla verksamheten i enlighet med utbildningens mål och främja goda utbildningsförhållanden. Pliktrådet strävar efter att bidra till att förbanden kan utbilda starka krigsförband.

Rapporten utgör också en dialog med besökt förband, som får möjlighet att åtgärda fel och brister som följs upp under ett andra besök. Innehållet i rapporten har kommunicerats med berört förband, som har lämnat synpunkter på dess innehåll. Rapporten ligger till grund för den slutrapport som Pliktrådet författar under kvartal två.

Denna rapport delges berörd LMA via Pliktrådet, samt relevanta funktion inom Försvarsmakten genom VIDAR. Rapporten publiceras även på www.pliktradet.se samt delges media, riksdagen och Regeringskansliet.

Pliktrådets besökare:

Hampus Gillström

Hoa Sjöholm

Innehållsförteckning

Innehåll

Information om förbundet	3
Spontana intryck	3
Organisation.....	3
Arbetsmiljö och säkerhet	3
Fysisk belastning.....	3
Psyisk hälsa	3
Försvarshälsan.....	3
Attityder och jargong	4
Utrustning	4
Avbruten utbildning	4
Resor	4
Boendemiljö och vistelseutrymmen.....	5
Hållbarhet.....	5
Medinflytande.....	5
Information och mönstring	5
Meningsfull fritid.....	6
Soldathem	6

Information om förbandet

Norrbottnens regemente I 19 tillhör Bodens garnison. I 19 och A 8 delar Försvårshälsa, matsal och förråd samt har gemensamma övningsområden för sin verksamhet.

Spontana intryck

De värnpliktiga på regementet tycks generellt trivas bra och Pliktrådet vill understryka att de förtroendevalda, visar nyfikenhet och determination inför sina respektive uppgifter. Pliktrådet, förtroendevalda och förbandsledningen identifierar brister med medinflytandet på både pluton- och kompaninivå. Plutonens timme prioriteras inte och de värnpliktiga får oftast otillräckligt med tid för sammankomsten. Samtidigt hävdar befälen att de sällan har tid att samla sina plutoner, vilket enkelt borde kunna lösas genom att prioritera en regelbundna plutonens timme. Fortsättningsvis har även problematik kopplat till materielen uppkommit.

Organisation

På I 19 tjänstgör ungefär 330 värnpliktiga varav ca 20% är kvinnor. De värnpliktiga är utspridda på fyra kompanier: stab och understöd, stab och tross, pansarskytte samt stridsvagnskompaniet. Under Pliktrådets samtal med kompanicheferna diskuteras befälsbristen som råder på kompanierna. Det förklaras dock av de värnpliktiga att de ännu inte har märkt av det.

Arbetsmiljö och säkerhet

Pliktrådet har inget att anmärka på. Förtroendevalda och skyddsassistenter som vi samtalade med i enrum tycks förstå vikten av att avvikelserapportera iakttagelser, tillbud och skador aktivt. Kompaniledningen instämde i uppfattningen att alla brister ska inrapporteras för statistikförande av materielbrister.

Fysisk belastning

Under besöket upplevdes inga större problem med den fysiska belastningen. Bataljonsförvaltaren berättade att det finns en allmän belastningstrappa som kompanierna följer, men att den justeras efter hur fysiskt belastande utbildningen är för de värnpliktiga beroende på befattning och kompanitillhörighet.

Psykisk hälsa

Gällande den mentala hälsan upplevs de värnpliktiga må bra trots att motivationen av naturliga skäl går upp och ner. Den 27:e oktober var däremot värnpliktkonsulentens (VPL-konsulentens) sista arbetsdag vilket innebär att de värnpliktiga därefter inte har det samtalsstödet förrän en ny rekryteras. Medan den tjänsten är vakant meddelar förbandsledningen att kompanisjuksköterskorna är tilltänkta att fylla behovet för samtalsstöd, alternativt remittera till Försvårshälsans psykolog. Pliktrådet och ledningen har dock farhågan att värnpliktiga generellt kommer att dra sig något mer innan de efterfrågar samtalsstöd hos närmsta befäl.

Försvårshälsan

De Pliktrådet skulle träffa från försvårshälsan var iväg på annan verksamhet och kunde därav inte närvara. De värnpliktiga upplever dock Försvårshälsan som bra och förklarar att man lätt kommer i kontakt med dem genom kompanisjuksköterskorna. Bataljonsförvaltaren berättar att de vill anställa

fler än de två kompanisjuksköterskor som jobbar på I 19 idag då den närheten till verksamheten visat sig vara väldigt behjälplig. Pliktrådet upplever också att kompanisjuksköterskorna bidrar till en bredare tillgänglighet och snabb hjälp för de värnpliktiga. Pliktrådet uppmanar försvarshälsan på I 19 att få en bättre insikt i försvarshälsans verksamhet på K 4 då de tillhör försvarshälsan på I 19. Önskemålet finns även hos K 4.

Attityder och jargong

Vad gäller attityden inom plutoner och kompanierna tycks jargongen fungera relativt bra. Däremot upplever Pliktrådet att en utbredd rivalitet mellan A 8 och I 19 råder. Att det finns en utbredd rivalitet mellan förbanden är något bataljonschefen inte delar åsikt med Pliktrådet. Bataljonschefen säger att det har funnits en rivalitet men att det är något de arbetar aktivt med att få bort, vare sig det är en sidogrupp eller sidoregemente. De förtroendevalda påtalade att det späs på av befälens inställning till grannförbandet. Instruktörer och befälslagen pratar tydligen ofta dåligt om A 8 vilket tas efter längre ner i linjen till de värnpliktiga. Även det påpekar bataljonschefen att det arbetas aktivt med att få bort, vilket han även påpekat för förtroendevalda. En annan anledning till rivaliteten som de förtroendevalda nämnde är att de värnpliktiga från A 8 och I 19 oftast möts i stressade situationer där irritation lätt gror. Detta innefattar bl.a. kön till matsalen samt förrådet vid tvättbyte. Dessa köer är ett problem som gör att värnpliktiga hoppar över frukosten när det är tvättbyte och tiden sammanfaller med matsalens frukost. Samtidigt står andra och köar i kylan vilket inte heller gynnar stridsvärdet.

Utrustning

De värnpliktiga upplever att det råder storleksbrist på en del persedlar som ingår i utrustningskortet. Alla som ska få ut pansaruniformen har inte fått den då förrådet inte har tillräckligt många trots att anställda har lämnat in sina. Vidare har kroppsskydd 90 beskrivits orsaka skav, speciellt på mindre individer.

Enligt förbandsledningen ska de värnpliktiga kvinnorna ha fått ett presentkort för att kunna köpa egna sportbehåar, medan en värnpliktig hävdar att man lämnar in kvitto och får ersättning för ett eget köp. Det kan vara värdefullt för bataljonledningen att tillse så att samtliga värnpliktiga har samma information. De förtroendevalda är efter Pliktrådets besök informerade om vad som gäller.

Även termosar har förbandet köpt in separat för att värnpliktiga ska kunna tilldelas varsin.

Avbruten utbildning

På I 19 har de hittills haft knappa 6 % avhopp från grundutbildningen vilket innebär 20 fall. Jämfört med tidigare år konstateras att detta är en positiv trend som förbandet hoppas fortsätta uppleva. Majoriteten av avbrotten grundas i medicinska besvär. Många av besvären var kända för Plikt och provningsverket redan vid mönstringen, här vill bataljonschefen att de bör ta större hänsyn till skadorna för att förbanden inte ska få in värnpliktiga som är skadade redan när de rycker in.

Resor

De värnpliktiga har ofta lång resväg då Boden ligger långt norrut med begränsat antal förbindelser. I 19 underlättar resorna för sina värnpliktiga genom att hyra bussar åt dem. Därtill bokas tåg- eller flygbiljetter som har någorlunda bra anslutningar vilket gör resan så smärtfri och kort som möjligt.

Värnpliktiga som Pliktrådet talar med berättar dock att det ofta råder oklarheter kring bokningarna och när man egentligen har sin hemresa. Därav kan det vara bra om adjutanten och befälslaget kommunicerar tydligt till de värnpliktiga kring permissionsresorna.

Boendemiljö och vistelseutrymmen

Boendemiljön för de värnpliktiga upplevs hålla en tillfredsställande standard. Det finns gott om duschkabiner och toalettbas, däremot bör samtliga utrustas med sanitetspåse. I början av verksamhetsåret hade PB-eleverna på 15 månader dock varken tillgång till varmvatten eller duschdraperier. I kasernen hos stab och trosskompaniet finns det en toalett som främst har använts av kvinnorna då den är utrustad med sanitetspåse och handfat. Denna har, enligt de värnpliktiga, varit låst under längre tid fram tills de förtroendevalda begärde den upplåst. Befälen ska dock ha ifrågasatt behovet av den och påpekat att det blir ytterligare ett städrområde men de värnpliktiga var överens om att den är nödvändig till dess att sanitetspåse installeras på samtliga toaletter. Pliktrådet anser att ju fler toaletter som är tillgängliga för de värnpliktiga desto bättre.

Hållbarhet

Pliktrådet uppfattar att förbandet källsorterar.

Medinflytande

Under möte med förtroendevalda framkom det att vissa plutoners befälslag inte prioriterar plutonens timme vilket innebär att den reduceras under dagen för exempelvis hemreserutin. Denna problematik tog Pliktrådet upp med regementsförvaltaren (tillika lokalt medinflytande ansvarig), regementschefen, bataljonsförvaltaren samt bataljonschefen. Samtliga försäkrade att detta skulle förändras snarast. Första förbandsnämnden och val av huvudförtroendevalda har ännu inte hållits men båda planerade att genomföras kort efter Pliktrådets besök. Pliktrådet uppmanar förbandet att tillse så plutonens timme genomförs regelbundet och under ostressade omständigheter för att göra kompani- och förbandsnämnderna så fruktsamma som möjligt. På så vis kan de värnpliktiga förbereda sig inför sammankomsterna.

De förtroendevalda upplever att nätverk värnpliktig kvinna NVK inte fungerat som önskat och förväntat. Det framkommer att endast två möten har hållits på sju och en halv månader sedan de värnpliktiga med 15-månaders utbildning ryckte in. Förtroendevalda menar att de fått otillräcklig information om när och var mötena skulle hållas vilket innebär att flera intresserade missat det. Bataljonschefen håller inte med i detta och menar att det troligtvis rör sig om att enskilda individer kan ha missat mötena, men inte att information inte har gått ut. Pliktrådet uppmanar I 19 att gå ut med informationen genom flera kanaler för att samtliga ska få informationen. Exempelvis genom veckoschemat, dagsschemat och förtroendeorganisationen. Därtill bör NVK-möten ges tillfälle att hållas på tjänstetid ungefär en gång i månaden.

Information och mönstring

Pliktrådet uppmärksammade inget nämnvärt kring informationen om befattningar på I 19. Däremot har flertalet värnpliktiga upplevt att de inte utbildas mot den befattning de togs ut till hos Plikt- och Prövningsverket. Fördelaktigt kan vara om förbandet tydligt kommunicerar att en befattning kan

beröra flera verksamhetsområden, liksom ändras med kort varsel efter Försvarmaktens behov. Vissa av de värnpliktiga önskar även att få reda på informationen tidigare i utbildningen.

Meningsfull fritid

Bodens garnison ligger ungefär 1,5km från Boden centrum vilket gör att värnpliktiga på I 19 har goda möjligheter till stimulans på tjänstefria kvällar. För dagar utan kvällstjänst eller helger med kortare verksamhet finns exempelvis biograf, shoppingstråk och smidiga bussanslutningar till Luleå. Därutöver har samtlig personal fri tillgång till ett gym inom garnisonsområdet. Värnpliktiga fick rutinmässigt tillgång till gymmet efter 13 veckors grundutbildning för att inte överträna sig själva under inrycksperioden.

Soldathem

Pliktrådet identifierar soldathemmet som en avgörande faktor i en meningsfull fritid för värnpliktiga vid Bodens garnison. Föreståndaren upplevs vara driven och förtroendeingivande i vilket de värnpliktiga instämmer i. Totalt förvaltar föreståndaren över 900 m² fördelat på tre våningsplan där flertalet avskilda rum utgör vistelseutrymmen för de värnpliktiga att nyttja. Rum med projektor, soffor och inloggningsuppgifter till streamingtjänster som bl.a. Netflix, Viaplay och HBO finns. Därutöver finns även ett ljudisolerat musikrum, en datorsal med internetanslutning samt två rum med X-box och Apple-TV. Det är tydligt att I 19 och soldathemmet har regelbunden kommunikation kring scheman och tjänstetid vilket Pliktrådet uppmuntrar.

Avslutning

Pliktrådet vill tacka förbandet för ett bra planerat besök med lite komplikationer gällande möte med försvarshälsan. Vi vill även tacka de personer och funktioner vi haft samtal med under dagen för givande möten. Pliktrådet upplever förbandet som öppet och har ett driv att hela tiden utvecklas. Vi ser fram emot ett fortsatt bra samarbete med I 19.

Tack för ett givande besök,

Hampus Gillström
070-848 59 91

Hoa Sjöholm
070-848 65 91

www.piktradet.se

info@pliktradet.se